

Rada
Európskej únie

V Bruseli 1. februára 2024
(OR. en)

5999/24

**Medziinštitucionálny spis:
2024/0029(COD)**

**POLCOM 36
COEST 88
CODEC 226
AGRI 70**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 51 final
Predmet:	Návrh – NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na výrobky z Moldavskej republiky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 51 final.

Príloha: COM(2024) 51 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 31. 1. 2024
COM(2024) 51 final

2024/0029 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na výrobky z Moldavskej republiky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Nevyprovokovaná a neodôvodnená útočná vojna Ruska voči Ukrajine, ktorá prebieha od 24. februára 2022, má naďalej zásadný negatívny vplyv na schopnosť Moldavskej republiky (ďalej len „Moldavsko“) obchodovať so zvyškom sveta. Moldavsko dokázalo preorientovať časť svojho zahraničného obchodu na Úniu alebo cez ňu, čiastočne v dôsledku dočasných opatrení na liberalizáciu obchodu, ktoré EÚ zaviedla od júla 2022. Moldavsko okrem toho zohráva dôležitú úlohu pri fungovaní koridorov solidarity medzi EÚ a Ukrajinou tým, že uľahčuje tranzit ukrajinského dovozu a vývozu cez svoje územie, a to aj napríklad prostredníctvom vykonávania Dohody medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave¹.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1524 z 20. júla 2023² o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na výrobky z Moldavska podľa dohody o pridružení medzi EÚ a Moldavskou republikou (ďalej len „dohoda o pridružení“), ktorou sa vytvára prehĺbená a komplexná zóna voľného obchodu (DCFTA), nadobudlo účinnosť 25. júla 2023 a bude účinné do 24. júla 2024. Tieto opatrenia poskytnú moldavským výrobcom flexibilitu a istotu, ďalej prehĺbili obchodné vzťahy Moldavska s EÚ a podporili jeho hospodárstvo.

Situácia je však naďalej mimoriadne náročná, a preto Moldavsko požiadalo EÚ, aby zachovala súčasné podmienky s cieľom umožniť mu pokračovať v obchodovaní s Úniou a so zvyškom sveta cez EÚ.

Vzhľadom na pokračujúcu útočnú vojnu Ruska voči Ukrajine a jej pretrvávajúci vplyv na Moldavsko a keďže Moldavsku bol v júni 2022 udelený štatút kandidátskej krajiny EÚ a prístupové rokovania sa začali v decembri 2023, Komisia predkladá návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa tieto opatrenia na liberalizáciu obchodu obnovia na obdobie jedného roka od dátumu uplynutia účinnosti súčasných opatrení (t. j. od 25. júla 2024). Opatrenia by mali mať formu dočasného pozastavenia všetkých doposiaľ platných cieľ podľa hlavy V dohody o pridružení. Týka sa to ovocia a zeleniny, ktoré podliehajú systému vstupných cien, a siedmich poľnohospodárskych výrobkov podliehajúcich colným kvótam (rajčiny, cesnak, stolové hrozno, jablká, čerešne, slivky a hroznová šťava).

Tieto dočasné a výnimočné opatrenia zabezpečia, aby súčasné obchodné toky z Moldavska do EÚ mohli pokračovať, čo podporí moldavské hospodárstvo. Sú v súlade s hlavným cieľom

¹ Pozri rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/1165 z 27. júna 2022 o podpise v mene Únie a predbežnom vykonávaní Dohody medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave (Ú. v. EÚ L 181, 7.7.2022, s. 1 – 3), rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2417 z 5. decembra 2022 o uzavretí v mene Európskej únie Dohody medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave (Ú. v. EÚ L 318, 12.12.2022, s. 1 – 3), ako aj rozhodnutie spoločného výboru zriadeného Dohodou medzi Európskou úniou a Moldavskou republikou o cestnej nákladnej doprave č. 2/2022 z 15. decembra 2022 o pokračovaní dohody (Ú. v. EÚ L 79, 17.3.2023).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1524 z 20. júla 2023 o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na výrobky z Moldavskej republiky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 185, 24.7.2023, s. 1).

dohody o pridružení, ktorým je vytvoriť podmienky pre intenzívnejšie hospodárske a obchodné vzťahy vedúce k postupnej integrácii Moldavska do vnútorného trhu EÚ a prispieť k posilneniu demokracie a politickej, hospodárskej a inštitucionálnej stability v Moldavsku.

Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené v tomto návrhu nariadenia sú v súlade s článkom 2 dohody o pridružení, ktorý zaväzuje k dodržiavaniu demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, ako aj k boju proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov. Okrem toho sa podľa toho istého článku zmluvné strany zaväzujú najmä k dodržiavaniu zásad právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, k boju proti korupcii, organizovanej alebo inej trestnej činnosti vrátane činností nadnárodného charakteru a proti terorizmu, ako aj k zásadám udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu. Samotné opatrenia na liberalizáciu obchodu by boli podmienené dodržiavaním týchto základných prvkov a všeobecných zásad.

Okrem toho cieľom opatrení na liberalizáciu obchodu uvedených v tomto návrhu je v súlade s článkom 207 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) zabezpečiť, aby sa spoločná obchodná politika EÚ vykonávala v súlade so zásadami a cieľmi vonkajšej činnosti EÚ stanovenými v článku 21 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ).

Podľa návrhu sa bude ochranný mechanizmus uplatňovať na základe pravidelného monitorovania, ktorým sa umožní každé opatrenie, ktoré treba uložiť.

- **Súlady s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tieto opatrenia na liberalizáciu obchodu sú v súlade s dohodou, a najmä s hlavou V, ktorou sa vytvára DCFTA, v ktorej sa stanovuje, že zmluvné strany počas prechodného obdobia, ktoré môže trvať najviac 10 rokov od nadobudnutia platnosti dohody, postupne vytvoria zónu voľného obchodu (článok 143 dohody).

Okrem toho sa v nariadení (EÚ) 2023/1524 preukázalo, že EÚ je pevne odhodlaná ekonomicky podporovať Moldavsko prostredníctvom medzinárodného obchodu v kontexte ruskej útočnej vojny voči Ukrajine. Obnovenie opatrení na liberalizáciu obchodu by bolo logickým rozvíjaním tejto politiky.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Európska únia dôrazne odsúdila ruskú agresiu voči Ukrajine a podnikla významné kroky na podporu Moldavska v tejto výnimočnej situácii, vrátane poskytovania dodatočnej humanitárnej a pohraničnej podpory, makrofinančnej pomoci a opatrení na uľahčenie obchodu počas tohto náročného obdobia. Moldavsku bol okrem toho v júni 2022 udelený štatút kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ a prístupové rokovania sa začali v decembri 2023. Navrhované nariadenie by preto bolo v súlade s povinnosťou EÚ podľa článku 21 ods. 3 ZEÚ zabezpečiť súlad medzi rôznymi oblasťami jej vonkajšej činnosti, ako aj s článkom 207 ods. 1 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že spoločná obchodná politika sa má uskutočňovať v súlade so zásadami a cieľmi vonkajšej činnosti EÚ.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom návrhu je článok 207 ods. 2 ZFEÚ.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Spoločná obchodná politika je v súlade s článkom 3 ods. 1 písm. e) ZFEÚ vymedzená ako oblasť, ktorá patrí do výlučnej právomoci EÚ. Zásada subsidiarity sa preto neuplatňuje.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je potrebný na vykonávanie spoločnej obchodnej politiky a s cieľom hospodársky podporiť Moldavsko v jeho súčasných ťažkostiach, a to aj v oblasti obchodu s EÚ.

- **Výber nástroja**

Tento návrh vychádza z článku 207 ods. 2 ZFEÚ a patrí do spoločnej obchodnej politiky EÚ.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuplatňuje sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Neuplatňuje sa.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Neuplatňuje sa.

- **Posúdenie vplyvu**

S cieľom zabezpečiť, aby opatrenia na liberalizáciu obchodu pre Moldavsko pokračovali po tom, ako nariadenie (EÚ) 2023/1524 stratí 24. júla 2024 účinnosť, je dôležité, aby nariadenie nadobudlo účinnosť 25. júla 2024. Vzhľadom na túto potrebu a z toho vyplývajúcu naliehavosť tohto návrhu sa v súvislosti s predmetným opatrením nevykonalo žiadne posúdenie vplyvu. Ustanovenia dohody o pridružení týkajúce sa obchodu a záležitostí súvisiacich s obchodom však boli predmetom posúdenia vplyvu na udržateľnosť, ktoré zadalo GR pre obchod, vyšlo v roku 2012 a bolo podkladom pre rokovania o DCFTA. V danej štúdii sa potvrdilo, že vykonávanie ustanovení o obchode a záležitostiach súvisiacich s obchodom by malo pozitívny hospodársky vplyv na EÚ, ako aj na Moldavsko.

Okrem toho sa pravidelne monitorujú a nahlasujú dovozné toky v zmysle nariadenia (EÚ) 2023/1524 v súlade s článkom 4 uvedeného nariadenia. Monitorovanie nepreukázalo dôkazy *prima facie* o nepriaznivých účinkoch na trh Únie.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Opatrenie nevedie k zvýšeniu regulačnej záťaže pre spoločnosti.

- **Základné práva**

Tieto opatrenia by dodržiavali základné zásady, ktoré sú zakotvené v dohode o pridružení, a to najmä dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd (článok 2 dohody o pridružení).

Tieto opatrenia by boli v súlade aj s Chartou základných práv Európskej únie.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Podľa odhadu založeného na dovoze dotknutých výrobkov z Moldavska v roku 2021, ktorý bol posledným rokom pred zavedením autonómnych obchodných opatrení, EÚ zaznamená stratu colných príjmov zodpovedajúcu približne 0,3 milióna EUR ročne. Vplyv na vlastné zdroje EÚ bude preto veľmi obmedzený.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Online správy o vývoji dvojstranného obchodu medzi EÚ a Moldavskom sú dostupné na osobitných webových stránkach Európskej komisie (europa.eu). Každé dva mesiace by sa mal pravidelne monitorovať vplyv nariadenia s prihliadnutím na informácie o vývoze, dovoze, cenách na trhu Únie a výrobe výrobkov v Únii, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na liberalizáciu obchodu.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuplatňuje sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Vzhľadom na krízovú situáciu v Moldavsku v dôsledku ruskej útočnej vojny voči Ukrajine je cieľom nariadenia zvýšiť obchodné toky týkajúce sa všetkých dovozov z Moldavska pozastavením všetkých doposiaľ platných ciel a dovozných ciel uplatňovaných na moldavské výrobky. Opatrenia na liberalizáciu obchodu by sa poskytovali vo forme úplného pozastavenia dovozných ciel na všetky výrobky.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na výrobky z Moldavskej republiky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom¹,

keďže:

- (1) Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej² (ďalej len „dohoda o pridružení“) predstavuje základ vzťahov medzi Úniou a Moldavskou republikou. V súlade s rozhodnutím Rady 2014/492/EÚ³ sa hlava V dohody o pridružení, ktorá sa týka obchodu a záležitostí súvisiacich s obchodom, predbežne vykonáva od 1. septembra 2014 a po ratifikácii všetkými členskými štátmi nadobudla platnosť 1. júla 2016.
- (2) Dohoda o pridružení vyjadruje želanie jej zmluvných strán (ďalej len „zmluvné strany“) posilniť a rozšíriť vzťahy ambicióznym a inovačným spôsobom, uľahčiť a dosiahnuť postupnú hospodársku integráciu, a to v súlade s právami a povinnosťami vyplývajúcimi z členstva zmluvných strán v Svetovej obchodnej organizácii.
- (3) V článku 143 dohody o pridružení sa stanovuje postupné vytvorenie zóny voľného obchodu medzi zmluvnými stranami v súlade s článkom XXIV Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (GATT 1994). Na uvedený účel sa v článku 147 dohody o pridružení stanovuje postupné odstránenie ciel v súlade so zoznamami, ktoré sú uvedené v prílohe XV k dohode o pridružení, a možnosť urýchliť a rozšíriť rozsah tohto odstránenia.
- (4) Nevyprovokovaná a neopodstatnená útočná vojna Ruska voči Ukrajine trvajúca od 24. februára 2022 má zásadne negatívny vplyv na schopnosť Moldavskej republiky obchodovať so zvyškom sveta, a to najmä preto, že vývoz z Moldavskej republiky sa spoliehal na tranzit cez ukrajinské územie a na ukrajinskú infraštruktúru, ktoré sú

¹ Pozícia Európskeho parlamentu z... (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z...

² Ú. v. EÚ L 260, 30.8.2014, s. 4.

³ Rozhodnutie Rady 2014/492/EÚ zo 16. júna 2014 o podpise, v mene Európskej únie, a o predbežnom vykonávaní Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 260, 30.8.2014, s. 1).

v súčasnosti z veľkej časti nedostupné. Za takýchto kritických okolností a s cieľom zmierniť negatívne účinky útočnej vojny Ruska proti Ukrajine na hospodárstvo Moldavskej republiky je potrebné urýchliť rozvoj užších hospodárskych vzťahov medzi Úniou a Moldavskou republikou a poskytnúť hospodárstvu Moldavskej republiky nepretržitú podporu. Je preto potrebné a vhodné naďalej stimulovať obchodné toky a udeľovať koncesie vo forme opatrení na liberalizáciu obchodu pre všetky výrobky, a to v súlade s urýchlením odstraňovania ciel v obchodnom styku medzi Úniou a Moldavskou republikou.

- (5) V súlade s článkom 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) má Únia zabezpečiť súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti. Podľa článku 207 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) by sa spoločná obchodná politika mala uskutočňovať v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.
- (6) Účinnosť nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1524⁴ uplynie 24. júla 2024.
- (7) Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené súčasným nariadením by mali mať túto formu: i) pozastavenie uplatňovania systému vstupných cien na ovocie a zeleninu a ii) pozastavenie všetkých colných kvót a dovozných ciel. Týmto opatreniami Únia prehĺbi hospodársku integráciu medzi Moldavskou republikou a Úniou a dočasne poskytne primeranú hospodársku podporu Moldavskej republike a hospodárskym subjektom dotknutým útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine.
- (8) S cieľom predchádzať podvodom by mal byť nárok na obchodné opatrenia stanovené týmto nariadením podmienený tým, že Moldavská republika bude dodržiavať všetky príslušné podmienky na získanie výhod podľa dohody o pridružení vrátane pravidiel pôvodu dotknutých výrobkov a súvisiacich postupov, ako aj tým, že Moldavská republika nadviaže úzku administratívnu spoluprácu s Úniou podľa dohody o pridružení.
- (9) Moldavská republika by sa mala zdržať zavedenia nových ciel alebo poplatkov s rovnocenným účinkom a nových množstvových obmedzení alebo opatrení s rovnocenným účinkom na dovoz s pôvodom v Únii, zvýšenia existujúcich ciel alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení, ak to nie je jasne odôvodnené v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine. V prípade, že Moldavská republika nedodrží ktorúkoľvek z uvedených podmienok by Komisia mala byť oprávnená dočasne pozastaviť uplatňovanie buď všetkých, alebo časti obchodných opatrení stanovených týmto nariadením.
- (10) V článku 2 dohody o pridružení sa okrem iného stanovuje, že dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, ako aj boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov predstavujú základné prvky dohody o pridružení. Podľa toho istého článku sa zmluvné strany zaväzujú dodržiavať najmä tieto všeobecné zásady: dodržiavanie zásady právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, boj proti korupcii, organizovanej alebo inej trestnej činnosti vrátane činností nadnárodného charakteru a terorizmu, ako aj dodržiavanie zásad udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu. Je vhodné zaviesť možnosť

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1524 z 20. júla 2023 o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na výrobky z Moldavskej republiky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 185, 24.7.2023, s. 1).

dočasného pozastavenia opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení, ak Moldavská republika nebude dodržiavať tieto základné prvky alebo uvedené všeobecné zásady.

- (11) Na základe posúdenia vykonaného Komisiou v súvislosti s pravidelným monitorovaním vplyvu tohto nariadenia, ktoré sa začalo buď na základe riadne odôvodnenej žiadosti členského štátu alebo z vlastného podnetu Komisie, je potrebné stanoviť možnosť, aby sa prijali akékoľvek potrebné opatrenia v prípade dovozu akýchkoľvek výrobkov patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré majú nepriaznivý vplyv na trh Únie alebo trh jedného alebo viacerých členských štátov s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami.
- (12) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci na dočasné pozastavenie opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení, ak už nie sú splnené podmienky oprávnenosti na uvedené preferenčné dojednania, a zavedenie ochranných opatrení v prípadoch, keď dovoz podľa tohto nariadenia nepriaznivo ovplyvňuje trh Únie alebo trh jedného alebo viacerých členských štátov s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁵. Na prijatie prechodných ochranných opatrení vzhľadom na účinky takýchto opatrení a ich logickú postupnosť vo vzťahu k prijímaniu konečných ochranných opatrení by sa mal uplatňovať konzultačný postup.
- (13) Výročná správa Komisie o vykonávaní prehľadnej a komplexnej zóny voľného obchodu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou dohody o pridružení, by mala zahŕňať podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených týmto nariadením.
- (14) Vzhľadom na naliehavosť záležitosti súvisiacej so situáciou spôsobenou útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtyždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k ZEÚ, ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (15) Vzhľadom na hospodársku situáciu v Moldavskej republike a na uplynutie účinnosti nariadenia (EÚ) 2023/1524 24. júla 2024 by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť 25. júla 2024,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Opatrenia na liberalizáciu obchodu

Zavádzajú sa tieto opatrenia na liberalizáciu obchodu:

- a) všetky colné kvóty stanovené podľa prílohy XV-A k dohode o pridružení sa pozastavujú a výrobky, na ktoré sa tieto kvóty vzťahujú, sa pri dovoze do Únie z Moldavskej republiky oslobodzujú od akýchkoľvek ciel;

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- b) uplatňovanie systému vstupných cien sa pozastavuje v prípade tých výrobkov, na ktoré sa vzťahuje, ako sa uvádza v prílohe XV-B k dohode o pridružení; na dovoz týchto výrobkov sa neuplatňujú žiadne clá.

Článok 2

Podmienky nároku na opatrenia na liberalizáciu obchodu

Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené v článku 1 podliehajú týmto podmienkam:

- a) dodržiavanie pravidiel pôvodu výrobkov a súvisiacich postupov zo strany Moldavskej republiky stanovených v dohode o pridružení;
- b) Moldavská republika sa zdrží zavedenia nových ciel alebo poplatkov s rovnocenným účinkom a nových množstvových obmedzení či opatrení s rovnocenným účinkom na dovoz s pôvodom v Únii, zvýšenia existujúcich ciel alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení vrátane diskriminačných interných správnych opatrení, ak to nie je jasne odôvodnené v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine a
- c) Moldavská republika dodržiava demokratické zásady, ľudské práva a základné slobody, bojovať proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov, dodržiavať zásady právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, bojovať proti korupcii, organizovanej alebo inej trestnej činnosti vrátane činností nadnárodného charakteru a proti terorizmu a dodržiavať zásady udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu stanovené v článkoch 2, 9 a 16 dohody o pridružení.

Článok 3

Dočasné pozastavenie opatrení

1. Ak Komisia zistí, že existujú dostatočné dôkazy o tom, že Moldavská republika nedodržiava podmienky stanovené v článku 2, môže prostredníctvom vykonávacieho aktu úplne alebo čiastočne pozastaviť opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené v tomto nariadení. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 3.
2. Ak členský štát požiada, aby Komisia pozastavila uplatňovanie niektorého z opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení z dôvodu nedodržania podmienok stanovených v článku 2 písm. b) Moldavskou republikou, Komisia do štyroch mesiacov od tejto žiadosti poskytne odôvodnené stanovisko, či je tvrdenie o nedodržaní týchto podmienok Moldavskou republikou odôvodnené. Ak Komisia dospeje k záveru, že tvrdenie je odôvodnené, začne postup uvedený v odseku 1 tohto článku.

Článok 4

Ochranné opatrenia

1. Ak sa výrobok s pôvodom v Moldavskej republike, na ktorý sa vzťahuje článok 1, dováža za podmienok, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú trh Únie alebo trh jedného alebo viacerých členských štátov s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami, Komisia môže vykonávacím aktom uložiť akékoľvek potrebné opatrenie. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 3.

Tieto opatrenia sa môžu uložiť na tak dlho, ako je to potrebné na zabránenie nepriaznivým účinkom na trh Únie alebo trhu jedného alebo viacerých členských štátov s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami.

2. Komisia pravidelne monitoruje vplyv tohto nariadenia, pričom zohľadňuje informácie o vývoze, dovoze, cenách na trhu Únie alebo trhu jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj o výrobe výrobkov v Únii, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na liberalizáciu obchodu podľa článku 1 písm. a).

Komisia informuje členské štáty o výsledkoch pravidelného monitorovania každé dva mesiace, a to od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

3. Komisia vykoná posúdenie situácie na trhu Únie alebo na trhu jedného alebo viacerých členských štátov s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami s cieľom uložiť opatrenia v súlade s odsekom 1. Toto posúdenie sa začne:
 - a) na základe riadne odôvodnenej žiadosti členského štátu vrátane dostatočných dôkazov *prima facie*, ktoré má tento členský štát primerane k dispozícii podľa odseku 4 o dovoze nepriaznivo ovplyvňujúcom trh, ako sa uvádza v odseku 1, alebo
 - b) z vlastného podnetu, pokiaľ Komisia považuje za zrejmé, že existuje dostatok dôkazov *prima facie* o dovoze nepriaznivo ovplyvňujúcom trh, ako sa uvádza v odseku 1.

Posúdenie uvedené v prvom pododseku sa ukončí do štyroch mesiacov od jeho začatia.

4. Pri vykonávaní posúdenia podľa odseku 3, Komisia zohľadní každý relevantný vývoj na trhu vrátane vplyvu dotknutého dovozu na situáciu na trhu Únie alebo trhu jedného alebo viacerých členských štátov s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami. Toto posúdenie zahŕňa faktory, ako sú:
 - a) miera a objem zvýšenia dovozu dotknutého výrobku z Moldavskej republiky v absolútnom a relatívnom vyjadrení,
 - b) vplyv dotknutého dovozu na výrobu a ceny v Únii alebo v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, pričom sa zohľadní vývoj dovozu z iných zdrojov.

Tento zoznam nie je vyčerpávajúci a môžu sa zohľadniť aj ďalšie relevantné faktory.

5. Za kritických okolností, keď by oneskorenie spôsobilo ťažko napravitelnú škodu, môže Komisia dočasne uložiť vykonávacím aktom akékoľvek potrebné opatrenie. Takéto opatrenia sa môžu uložiť len na základe riadne odôvodnenej žiadosti členského štátu podľa odseku 3 písm. a) tohto článku a prijímú sa do 21 dní od doručenia žiadosti. Vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 5 ods. 4. Trvanie predbežného ochranného opatrenia nesmie presiahnuť 120 dní.
6. Ak sa Komisia na základe posúdenia uvedeného v odseku 3 domnieva, že trh Únie alebo trh jedného alebo viacerých členských štátov s podobnými alebo priamo konkurujúcimi výrobkami bol nepriaznivo ovplyvnený, a má v úmysle uložiť konečné opatrenie podľa odseku 1, uverejní v Úradnom vestníku Európskej únie oznámenie o zavedení takýchto opatrení. Uvedené oznámenie musí obsahovať zhrnutie hlavných výsledkov posúdenia a stanoviť lehotu, v rámci ktorej môžu zainteresované strany písomne predložiť svoje stanoviská. Táto lehota nesmie byť dlhšia ako 10 dní odo dňa uverejnenia oznámenia.

7. Ak Komisia uloží opatrenie podľa odseku 1 alebo 5, ktorým sa opätovne zavádza colná kvóta pozastavená podľa článku 1 písm. a), množstvo dovezené počas kalendárneho roka, v ktorom Komisia uloží toto opatrenie, sa zohľadní pri správe tejto colnej kvóty.

Článok 5

Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre colný kódex zriadený podľa článku 285 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013⁶ so zreteľom na článok 3 ods. 1 tohto nariadenia. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Komisii pomáha Výbor pre ochranné opatrenia zriadený článkom 3 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478, pokiaľ ide o článok 4 ods. 1 tohto nariadenia. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 6

Hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu

Výročná správa Komisie o vykonávaní prehľadnej a komplexnej zóny voľného obchodu zahŕňa podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení a podľa potreby aj hodnotenie sociálneho vplyvu týchto opatrení v Moldavskej republike a v Únii. Informácie o dovoze výrobkov podľa článku 1 písm. a) sa sprístupňujú prostredníctvom webového sídla Komisie a aktualizujú sa každý mesiac.

Článok 7

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 25. júla 2024.

Uplatňuje sa do 24. júla 2025.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda/predsedička*

*Za Radu
predseda/predsedička*

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

**LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ PRE NÁVRHY, KTORÉ MAJÚ
ROZPOČTOVÝ VPLYV LEN NA STRANU PRÍJMOV**

1. NÁZOV NÁVRHU

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na moldavské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Moldavskou republikou na strane druhej.

2. ROZPOČTOVÉ RIADKY

kapitola 12, článok 120

Suma zahrnutá do rozpočtu na rok 2024: **24 620 400 000 EUR**

3. FINANČNÝ VPLYV

☐ Návrh nemá finančný vplyv

☒ Návrh nemá finančný vplyv na výdavky, ale má finančný vplyv na príjmy, a to s týmto účinkom:

Rozpočtový riadok	Príjmy	Obdobie: časť roka 2024 – časť roka 2025* (v mil. EUR zaokrúhlené na 1 desatinné miesto)
Článok 120 Kapitola 12 ¹	<i>Vplyv na vlastné zdroje</i>	0,3
Spolu		

* Jednoročné obdobie od nadobudnutia účinnosti nariadenia

Výpočty vychádzajú z objemu dovozu výrobkov pokrytých navrhovaným nariadením v roku 2021, ktorý presiahol ročnú bezcolnú kvótu. Rok 2021 bol posledným rokom pred zavedením autonómnych obchodných opatrení.

Na základe uvedených výpočtov sa strata príjmov z tradičných vlastných zdrojov vyplývajúca z navrhovaného nariadenia odhaduje na 0,366 milióna EUR (hrubá suma vrátane nákladov na výber) x 0,75 = 0,274 milióna EUR za príslušné obdobie.

4. OPATRENIA PROTI PODVODOM

S cieľom predchádzať podvodom by nárok na obchodné opatrenia stanovené navrhovaným nariadením mal byť podmienený tým, že Moldavsko bude dodržiavať všetky príslušné

¹ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (poľnohospodárske poplatky, odvody z produkcie cukru, clá), musia uvedené sumy predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odpočítaní 25 % na náklady na výber.

podmienky na získanie výhod podľa dohody o pridružení vrátane pravidiel pôvodu dotknutých výrobkov a súvisiacich postupov, ako aj tým, že Moldavsko nadviaže úzku administratívnu spoluprácu s Úniou podľa uvedenej dohody.